

Th.
Billands lfd
Tretiofte
1901

Uppst. Johannes Edin
bes. Annika Nyqvist, j. 1856.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Fru Nyqvist har so till-
bakom på ett mycket skickligt sätt
Redan vid fyra års ålder kom hon
på skolan och mottogs i prästs-
barnstället i Skövde. Sin barndom
och tidigare ungdom tillbringade hon
der. De mottogs och de under-
vårdigheter, som under denna tid
fick utstå, gå senare att beskåda
Vid fyra års ålder kom hon enst-
kelt till Tretiofte betanegård som
ungfru stannade. Hon fick hon det
betydligt bättre, men arbetet fattades
hennes aldrig. Med sig i händer
barnade hon sig själv igenom ena-
heterna, och hon var en utgångs

berömd hemsu den sanna lifsglädjans
gift han har varit två gånger, och
nu på äldre dagar sitter han i sin
egen ägandes lilla stuga. Han berättas
gått om lifet av hvarje. Direkt
skola har varit hemsu en med
moderliga förmåga, och hemsu skarpa
blir de är gamla vid tillvarons hu-
militära tidor.

3014

Gravakammarer till
Blåtenulla.

Gravakammar i Yngsjö lodd
mar reite till Blåtenulla påskafön
Hon red gränst över rignstavarsten
och kunn kunn igen västa morgon.

"Var har du Peter?"

Vid Karlshamn bodde en hel del
kvinna. En pojke liden att gå till
gumman och söka hjälp för någon
sakning. Loven betänning hade han
en stund med sig. Han tog emellertid
vaken för sin egen värdning, men
när han uttänkt sitt ärenda sade
gumman: "Var har du Peter?"

3014

Gumman var i spannen
var som stödat hästen.

En bonde hade en häst, som dag
plöjde en morgon. Mann gifte till en
kelte gumma för att få, rode på,
var som tagit livet av hästen.

Gumman tog in en spanne vat-
ten, och i den kunde man tydligt
se sin handlingen tillgätt. En
flicka stod och höll hästen, mannen
bäste en 'skärfors boger' och djuret
föll rätt ned.

3014

Stumprågen.

Stumprågen antade snart
mycket vid spels domsfall. Han ansåg
emellertid som litet ganska efterbliven
och fick ej följa med till kyrkan. En
bror till honom hade att stanna
hemma även han, när de andra
gingo till kyrkan. Denna bror
sann emellertid en vit sur. Han lade
der i ryggar och tänkte sedan dricka
spadet för att bli begärad med
visdomens anda. Stumprågen
visste ingenting av detta utan gick
bort och tog en stor av ryggar. Med
det samma sade han: "Och går folket
från kyrkan." Då blev brors räd
och frågade, var han tagit av ryggar.

"Ja, jag tog en sked och smakade",
svarade denne. Han hade nu sm-
kade fått förstå att se vidant, som
andra ej rågo.

Smnspåger. Lärde sig aldrig
skriva. Det blev hans fader, som
fick skriva ut de recept, pågens
ordinerade.

Läkarna i Lund ställde en eller-
tid om, att han besömdes en pro-
st. Han sånde en stjunt att väns-
ka honom, men när han sått
sig rygg i vagnen, ville hästarna
ej gå. Då gick han av vagnen och
sade: "Nu kan jag gå", varefter det gick att
se honom. Lärde gick han efter vagnen till Lund.

3014

Minns pågen ~~hvar~~ ^{svägers} ~~hvar~~ ^{syner} slaget
Gunnar (svägerska) hade fallande
rot. Då hennes moder var i graven,
fick hon en gång i en skattnod en
en båt med ankeret hunden. Den
syns i synskade haren, men det
märktes ingenting märkvärdigt på
haren till en båt. När moderen
dog var flickan stor och fortfarande
fång. Icke följade den garata på
sin dödsvård: "Se väl till mitt barn,
för det får slaget."

Så småningom fick fliskan
fallandesot. Hon låg under doktors Ben
sköns behandling ett år utom vägs
nerutåt. Då sökte hennes bror, Vilh
pharmern, skumsrågen. Kunnaren dit
blev han blyg och försagd och bernde
ej för fram ett ord. Under tidens gilla
frågan fram och tillbaka på golvet. Så
skannade han med oss och sade: "Det
höras i den vänstra foten och går i sidan
rygg. Då det kommer till smundet,
viter bror." Så brukade förlöppa och
så vara.

Hon vidmerades ligga på brögen,
- smundet - samt bada. Själens
förmåner, och han blev åter frisk.

3014

'Ett päron slog till henne i pannan.'

Frögård Rubins svägerska gick och plåkade päron under tiden han var borta. En gång höjdes, och ett päron slog till henne i pannan.

När barnet föddes, bröts det till-
rätt ett lappvett över äggen. Det
plockades i stället, blev stort som ett
hatten och pluttigen kunde man se
bilden av ett päron med skaff på
hans panna. Dr. B. strööm köptes
utan resultat. De samma två tag
medan de ett päron, blev det och
gick ned en häftig på märket.

Under tre dagar syntes ingenting

Brattnesborg.

Egaren till Brattnesborg var
en så. Han bodde tillsammans med
sin syster och ville i att pengarna
skulle gå från släkten. Han straffa-
des, och borgens gjordes i djupet.

3014

'Roddas fingr ej smör'

Roddas fingr ej smör yngre i går-
den. De måste komma nere på sitt
torp och där fingr de smör.

Man sökte betoka Anna vid
Harkhamn. Hon rädde dem att taga
fradgat. Detta skulle taggas på staden,
och dörrarna måste stängas nog på
att ingen utomstående kunde kom-
ma in. Den som då kom gående
på gården, how var det, den gjorde,
att man ej fick något smör.

Lå gjorde man, och på gården
kom en ful grumma yngre från stads-
gården. Hon fick ej stämmas in och
den alldeles sår i ansiktet.

Sedan dess fick man smör i häman.

När som kalvade -

På prästakomastället i Grevdals härad
allt emellanåt att en ko kalvade. Då
måsto alla gårdens inbovare med
och spara tre gånger med hästen
på dörrkarmen. "Gud så", sade man
till djurilla, och hon spara och
sin häst på fröken till stallet.

En som kalvat brukade på
hög dagrat i trämmen. Därjämte
fick hon mycket till hjälp med
kastarna. En del av detta fick hon
äta upp. Resten grävdes med under
dörrkarmen.

3014

Gunnilla ropar sin son.

Det var under kristiden. Gunnillas son var elva år gammal och hade aldrig lärt sig. Men nu hade de fyra liter grädde och kunde de få något smör i gården. Han gick till Olof Larssons hanna. Nu skulle hjälp son ropas. Denna lades på en skoffa, och son ropades. Så fick djuret äta lite divelstruck, och sedan blev den smör av grädden.

Gunnilla tyckte att det hela var på sin plats. Men hjälpte emellertid och Gunnilla har aldrig sedan haft något besvär med att läsa.

Sten
Villand
målade
1856

Myt. Joh. Göde
Ber. Emma Nyberg
1856

18.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Maran stänger inne.
Förhållanden i Gröndby hade en dräns-
saw ansluttes av maran. Han tillmät-
tes att täppa alla springor i väggarna
till sitt rum och endast lämna ett
hål öppet. På gjordes han och runt
alla besvär i bräderna gjordes absolut
färd.

Man hade maran endast ett hål att
se genom in genom. På tvärlinjen ansluttes
dränsen som vanligt. Han kunde
ej säga något, men tillmättes till
sin kamrat, som gick upp och
tättade det första hålet.

På morgonen satt en vacker flicka
i drängkammaren. Hon var g,
som var, eller varifrån

hvar hemmet. Då drog man ut
släppen ut det rista hålet, och järn-
sken förvaras med oss. Sedan hade
drängen i något obekant avmaran
mer.

14.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Postgårdens bryggeri.
sept. 1931

Görrissen.

Görrissen var en liten röd gubbe
med tjapp lura. Orv man gav
hans namn på juleaftnen, ställdes
hans namn att hästarna blev feta
och vastera. Fick han emellertid
ingenting, dog han från gärdens
i stallet.

15.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Frollov i Grödbys sandstaket.

I Grödbys sandstaket bodde froll.
När man levde upp med barren,
blevo de ibland stödtigt funge. Då
hade man ingenting annat att
göra än taga av ena hjulet. Gosen
hade då ett hålla hjulet upp.
Men man måste vara absolut lytt,
ejas visade man på sig en
öfrit.

Gusen var alltid så rädd, man
kan grip förbi detta ställe.

Frottbevingen på Fjuge väver
en duk.

Den ritta frottbevingen bodde på
Fjuge - den. Den stor jämsvets bodde in
kitt bevingen bortad. I gården ritta
berget hämtade hon ritta och ritta
och som tack hämtade vände hon en
duk så fin, att man i kunde se
en enda tråd i den. Denna var
finnes nu på museum.

3014

Frottörningen dödas av åska.

Frottörningen på Fjugo var
en gång och kallades på sitt eget
i Bäckinge. På hemvägen överas-
kades hon av ett svart åskväder.

Hon såg hur hon sprang av alla
ben och över åskarna. Lina långa
bröst hade hon stängt över axlarna.
Åskan hann henne emellan, och
hon träffades av blixten.

Trollen på Rygsberget.

19.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Trollen på Rygsberget tyckte ej
som bladen från Älhus Hegelbladet.
De försökte där förstå med Älhusa spinn.
Tre jätte flickor kastade i strumma på-
hand och en stam mot kyrkan.

Den ena hallow fött med hos Guntar-
Jönsson här vid bruket Den andra
är Frolle-Lena. Den tredje kan
ej härskas orimra sig namnet på

Skane
Villands lnd
Trostes lnd

Uppst. av Joh. Edén.
1931.

20.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Nuvar lnd med sina lndar.

Frosten f6rgeren n6r det 6r lndade.
6r lndan. Kallade frosten Nuvar.

"Nuvar lnd med sina lndar," sade
de n6r det 6r lndade

"Detta uttrycke har vi f6tt fr6m
frolkpr6st," sade gurunna.

Skåne
Villands hd
Ivetofta
Uppt. 1931

Uppt. 1931 av Johannes Edén
Ber. Gunilla Nykvist
född 1856 i Ivetofta

21.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

Frolken i Håro - mölla och under
Frolka - sten.

Frolken dansade i Håro - mölla med
smannatt. De voro då förvandlade
till hundar. När frolkgubben, som
ledde det lilla rade: "Hä!" slog de
svansarna ihop, och så fattade
möllan eld.

Från Frolka - Ljungby skickades en
jultrott tre stycken ryttare. En av
dem hade sällskap och kommo först
till Frolka sten. Där fanns en kristen
stika, som frolkens stulit. Hans rade
huv pojken skulle gå när han
kom till möllan. Han red dit,
och när frolkgubben sade "Hä!" så

(fort)

pojken "Puss!" Då försvann hunden,
och pojken var räddad.

Pojken gav den andre ryttaren
anvisning på, huru han skulle göra
med tjockhet och pipan och sade:
"Rid på det värda och isko på det
årda." Han kom fram till stallet
och gav grevinnan tillstånd de sövade
skodarna.

Ryttarens fästning kom med en
lycka att se huru det gick. Det blev
då givet vinkning. Ryttaren och hans
härskare stället blöte ihjäl den
huden.

På Frolle - djungel finnes i en grilla
änna stämman i väggen efter

Martens hovar. Han slog nämligen efter
brocken och kunde fästa både sig och
ryttaren, till dess flickan kom med
kjen.

Frolken gick upp till grevinnan,
ligga och laddade. De kunde ej stanna
långt. Snart gick emellertid roten
upp, och då var deras tid ute. Aldrig
kommer ha de kommit samlat, då
de mist harnet och jippan.

Den roten ha sedan varit
i Stockholm och på musées till
vartan. Men var de kommit,
har det blivit sådant svår, att
man sett sig nödsakad släcka den
fyllnaden till djungel.

pulbrödet gämnas

Om pulbrödet grundas några kakor,
som hättarna skulle ha, att det
förste maj. Då gjorde man hos prä-
staren i Gröby. Vid denna tid
skulle man även ha tillått

acc 3014

Den förste maj

Den förste maj hade man gilla.
Ungdomarna gick och sjöng 'maj
i Hag'. Man fick ägg. Varon i kee
sjöng man.

Ligg o' ligg dina ägg afryna

För du har gjort med bad blä o' dy na.

Från
K. Willand
In. Inskrift
Maj 1831

(Uppf. Carl. Eda
Bar. Smith. Hykrist
7 1831

Flickan får reda på sin
hillsammansade

När flickan skulle ha reda på
sin hillsammansade man, brukade
hon ta ett ägg. Gubben avtogandes,
och tomrummet fylldes med salt.
Hon fick inte dricka någonting den
dagen. Den som då i drömmen
hon och gav henne vatten, han
blev det.

(På att hon uppte)

Skudra åt en pregetill och
drönde på med samma verkhan.

3014

När två ej sitta vid en hörna
av bordet

Ännu låg en gång till en
samma i stugan. Tret ut, såvande
sätte hon sig vid ena hörnan av
bordet. När pyramiden emellertid
sätte sig på en annan plats, ty det
var ej bra sitta så, som hon gjorde.

Vid vigsel.

Vid vigsel hade fämnat, och
man skulle se efter, att ingen av
de nygifnas förväsende eventuella för-
bindelser skulle och kunde vid brud-
parets betöder. I så fall kunde lätt
skadot i äktenskapslivet uppkomma.

När man efter vigseln gick utom
kyrkan fick man i vändan sig om.
Den av brudparet som gjorde så,
sann att de fört.

Fruttede någon av de två,
betydde det, att de skulle bli upfattiga.

Käme
villand till
Företagarna
sept 1831

^{nytt} Legerbarn. ^{nytt} ^{Whis} ^{Stöden}
ber av Gamilla Nykristen
8. 1856 Företagarna

29.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

system förlossning. Barnmorskan var
g. barnmorskan, när barnet föddes. G. kunde
emellertid g. se något anmärkt på det
när vid närmare undersökning saun
han en himna över barnets bröst.
Han drog loss denna. Då fick pojken
luft, så att han kunde skratta.

När barnmorskan kom, sade
han att pojken var född med re-
gerbarn. Denna skulle man vira
rygg på en pinne och förka så att
barnet kunde vara den på sig.

Han hade emellertid redan tapp-
at bort den. Pojken var det emeller-
tid gått bra för. Han var nu i gott förhållande.

Barumor.

Barumorskan gick under be-
rättningen för sin mor. Vilde en pojke
i utbåda sitt faders lags, kunde jo-
ramor gåa det obehagligt för honom,
när flickan födde barnet. Då födelse-
smärtorna i kvinnan förklarade
perioden, kunde hon låta pojken
gå var annan. Och icke nog när-
med. Det fortsatte i honom, ända till
denn han hade bebant. Han hade
ingenting annat att göra än gråna
till barumorskan och utbåda. Då tog
hon en yta och högg av byttningen
på honom. Husvårdsfallet kunde
agras i barumorskans ställe, om
det var lång väg till henne.

Parsons bepp.

Yvonne var som liten mycket
rödd att använda den bepp, som
raskaren druckit ur. Den sattes upp
i hennes kåpet och fick stå där till
nästa gång, raskaren skulle använd-
a den.

3014

Rackaren från hästar.

På prästbarnastället i Gröddby
bröt ett för ena becket. Rackaren släppte
djuret och reste till staden att säga
söttet. Huru i byn var det ingen,
som vågade äta det.

Häroden ägde sin svärning
1860.

Bydaryren flöt vid ungefär
samma tid i ålven en häst. Han var
ingen rackare och avskyddes av folket
för denna sin gärning.

Gumilla vågade ej äta
hästkött.

Ena till hämmat vågade
Gumilla ej äta hästkött. För en lön
än redan gjorde hon köttbullar av
sådant kött. När de emellertid voro
färdiga, kunde hon ej komma sig
för att äta dem. Herrens man vågade
då ej heller, och hon gav bort allsam-
mans.

En hämmat äter hon hästkött
med frisk aptit.

Låna rampdrag.

När småbarn vid staket voro
mycket och ville se på, brukade
stakaren stöka dem iväg med en
räck att låna rampdrag. De sprungo
iväg till en beständ gärd och hälsade
då att få låna rampdrag till stak-
aren. Då förstod vi, vad det var
frågarna om och fyllde deras räck med
stora, tunga stenar och allt möjligt
skrot.

Lydsvorren.

Strax framför hjärtat, ritta två
små fjärr som kallas 'lydsvorren'.
Den brukar gynniga alltid skata bort.
Stommen nämligen är havande sevin-
na att äta den, får barnet naturligt
stora öron.

Gunnilla ser en björbjörn.

Vid Killejö, eller Kuvrasjö, har
Gunnilla en gång sett en björbjörn.
Den bet sig i hjärtan och rullade
på ryggen som ett björ. Han blev
rädd, och har sedan dess ej vågat gå
ned till sjön. Bli man biter av ett
sådant djur, kommer man ej att
leva längre.

Frolövning.

Frolövning ansågs vara mer än
förlövning. Föräldrarna ringde skriftliga
förlöven, och bröts en frolövning tilläta
pades samma regler som vid skids-
måssa.

Andra dagar gick de frolövade att
höra på sin lyriker. Då emottogs de
även lyriser gävar.

På brudbrudet bestod man ringrye,
och såg man i noga öpp, kunde en
skådes vara framme och hänga
ett maffiskt baktill på nagnen. Ennas
flera sådana ringrye hängande
baktill, blev oväntat effektivare.

37.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

När Gunnilla flyttat var fyra
år gammal dog hennes mor och hon gäto
hem på rosten. Blev smärtsamtagen på
prästabonastället i Gröddby. När hon, var
fem år gammal, var hos brodern med
sin hustru o. d. styvmor Botilda
och deras kusin Per Jönsson. Gunnilla,
som har gott minne, säger sig berus-
na ihåg tilldragelsen mycket väl. Det
var ett fint broder, ty hennes styv-
mor var rik och det skulle gå vider-
ligt till.

Några dagar innan brodern sände
sin bekning ett bud att bjuda gästerna.
Sågo bjodringstilgittes användes det en
lång fika gå från den ena gården till den andra

3014

Alla som bodde i byn, skulle givas. De
jämte städet & vännerna från när & fjärran.

Fyll bröllopet hade man att ställa nu
två brudmodrar, en pojke och en flicka.
De skulle i vara bekräfterade och hade
sitt omgift att gå framför brudparet i
kyrkan. Så utsåg man fem stycken
bänkar och fem marskalkar. De tillhörde
den vännande staden och var person-
ligen förbundna med brudparet.

Ätliga bröllopsdagen skulle man van-
ligtvis förlägga till en fredag, ty på den
bröllopsdagen skulle man gå i kyrkan.
Så sammanträdde då gästerna i bröllopsgårdar
och bänkar och marskalkar väntade i
sinna på sina buketter.

Man band dessa buketter av ett par- tre
små blommor inpackad en den långa,
och som varje buketten bandes en bander-
ett. Banden voro av vitka färg, och först
hade tårnerna ett väja ut sin bukett. Sam-
ma antal buketter gjordes även för svärs-
bröda, som sedan hade ett väja ut sin
färg. De två, som hade samma färg på
sin banderett skulle hålla samman
under brölloret. Många stöto stäpso för-
ma övriga i förväg, vilken färg de skulle
ha. Men det gick ju g. alltid att få tag
i just den färgen.

Så hade varje svärsbröda sin färg,
och buketter hade man fått på för-
ket. Under tiden gjordes bruden i ordning
och när allt var klart gav man sig iväg.

3014

hitt kyrkan.

Först i kyrkans högt bemärkt två
styckens försiddare. I sina gula stinnbyxor
hutti de på bara bröstbyxor. Inga sad-
lar användes hos händerna på den tiden.
På benen hade de vita strumpor, som
var stickade i åttabacken. I när-
heten senare höll de upp av fina
'hanskan' flätade av en 10-12 stycken
'sajaban' i alla färger. De knöts fram-
till i en rosett, och de ringades Lång långa
bandändarna hängde ned åt benen.

På hade de svarta skor med spändor,
men endast benen hade silverspändor.
I sin jacka användes s. k. 'hansasjö'.
De var färdiga av mörkblå vadmal
och nådde ringades till midjan.

Bak till voro de starkt verkade, så att de
stod ut som en vana.

Styrman var en fint klädd. Den var
i broderad utan alldeles ståt. Ring halsen
gick den upp i en terage, som var
omkring en och en halv tum bred.
Den terage var grunden stark med
en 'grind'. Framme i halsen fanns
ingen halsduk.

På huvudet hade de s. k. kinnkatter.
De var svarta, styva med en kulle
på ryggen en drag. Brädet var
smalt.

Öfver föriddarna fanns brudgummen
eller 'brögummen', som han kallades.
Han var iförd en mycket hög hatt
hade svart 'ajansafaja' och en fin

broderad skjorta. Denna hade han fått
av bruden, som gjorde sitt bästa vid
utsmyckningen för att visa sin färdig-
het i sömmad. Kransen låg över kanten
på bröjan och var smyckad med broderier.

Björarna voro försedda med pantabugor.
De höggjuter redan för senast varför inga
strumpband behöfdes. Strumporna
fick han även av bruden. På smyckningen
ingen särskild utsmyckning. De voro
vanliga långstrumpor.

Brogarnan åkte i en vagn
tillsammans med marskalkarna. På
den tiden hade man vid sådana till-
fällen stora o. k. höbolkavagnar med
plats till en 3-4 säten i rad efter
varandra. Vagnen var på bred, att man

kunde ritta fyra personer i vart råde.
Men inga fjädrar funnos, och vagns bors-
gen var så bred, att den räckte ett gott
stycke utanför hjulen. Vagnen följde
fjädrens anbrag, så att man kunde
kannas rygg i jorden.

Vagnen var förgärd med två hår-
tar. Det var endast de gretlige, som
fingr böja i spann. Spennet på
Frukt- Ljugozy blev alltid berömd med
spann.

Öfver bogenmannen blev bruden i
sin vagn med hämarna. Han var svart
betädd med ett vitt s. k. rickband, som
var berömt bring livet med lilla ändan.
De hängde med till beaktning av betän-
ningsen, som räckte till vinsterna.

3014

Flan var iförd svarta strumpor med
svarta skor, på vilka sutto silvergrånen.

På brudstolen hade bruden krona
och krona. De gjordes båda av myskern,
som bandes kring ståträd. Ytterst lades
kronan. Den var försedd med en krusöpp-
anordning, så att man kunde mata
öpp den, när den skulle tagas av. Om-
kring kronans fästes band i alla färger
av olika längd. Ibland slutade vid ar-
sanna, andra räckte till midjan, och
många nådde ända ned till hanteln av
släminngen.

Kronan band man kring en
ställning av ståträd. Den var myskern
en den. Höj och mått mera i diameter.
Från ringen i botten gick 8 stycken

brägar upps till en cykel. Dessa pyddle
man med många blommor. Vid mästare
bröllop fick man röja i en med prappens-
blommor, som ju varade längre.

Först vid 1870-talet började man med
stöka i dessa trakter. Den växte till att
börja med endast till mjödan som
gjordes med tiden allt längre.

Bröllopet varade i tre dagar. Det var
endast första dagen, som bruden hade
samma sju brudar. Andra dagen upps-
trädde man som ungdomar. Hon var
då 'knött i vacker', som man kallade
det. En fästmannen hade som fått
en 'gövdub'. Den var av gyll, svartguld
med små röda blommor. En liten
dubben. Bruden var den föräldring framman.

Denna dag tog hon en andra dag en;
brölloret varade, o fästo på brudstolen.
Hon hade den längs pannen, så den
följa bevarar och hand den med en
barn i nacken.

Fröjd dagen, när man för till
kyrkan igen hade hon varit i skola.
Den första bering en bevarar av lyg och
var g till att göra. Vänligtvis hade man
den liggande fändigbevarar i en
'skuldrade'.

Brudens äkte eno värmte tillbe-
man med barnerna. Efter den följde
så den närmaste stäketen och alla in-
bjuda.

Enna till kyrkan gick brudgummen
fäst med manheterna upp med alla

Efter som bruden med sina hämmor och
stälde sig till vänster vid altarringen.
Brudgummen stod till höger. Då som
prästen och brudparet gick fram till altar-
rundeln. Vigeln förväntades efter gärdse
formulär och så gick man ut ur kyr-
kan. Först som brudmästarna. Nu som
hade under gjälv vigeln fästas hållit
brudbrösten och pyntad brudgummens
hatt. Brudgummen som efter med
bruden på vänster sida. De höll varandra
i sin hämmor, ty sådant var g. bruk-
ligt på den tiden. Efter som som-
ma så hämmor och prästskallar.

Brudparet åkte i samma vagn
hem. Vid brudbrösten var två stora
bord dukade i stugan.

3014

Så skulle man sätta sig till bords och
det myckna fengandet begynte. Gynnilla
sade, att man kunde bli så arg på
gummorna, som bara sade: "Ja tack.
Ja, tack", men ändå stod längs väg-
garna. Sittligen voro alla placerade
kring de fria hängborden. Brudparet satt
vid ena 'borämben'. Närmast därefter
satt brudens föräldrar och så stamt och
vännor allt efter rang o värdighet.
Innan man satt sig hörde emellan tid
husfadern bordsbönen: 'Gud, med en
vördnfullt spis o. s. v.' som står att
finnas i Luthers Lilla Katekes.

Prästen var i kyrkan. Man ville så sig
gäta och dansa så mycket man ville.
Var prästen med på bestyr skulle man

och prästerna sitta närmast bänkarst.

Efter alla inledningsceremonier
satte man sig till bords och började på
målt med smörgåsarbordet. Till detta hade
man allt möjligt smått och gott såsom
bröd, smör, ost, skinka, korv, vitt m.m.
Därpå bjöds på soppa. Man serverade
alltid frukt-soppa med torkad frukt vid
sådana tillfällen. Sedan fick man fläsk
och tunna korvar. Det var även en stående
rätt, som det gicks att ärota på. Så
hvar ättlingen kuro till gröten. Från varje
gård hade man ett fat gröt med sig som
frimorg. Man hade gröten i stora fat,
som voro ringfärd en halv meter i dia-
meter parnt 1 dm. höga. Alla faten stöckas
in i sving och så kunde man smaka

3014

vilken man hade lagat den bästa grästen.
Fick slut lyft på smörkåken, varefter
man reste sig från bordet. Huset
läste bordsbön och så övergick man till
den gladare delen.

Ungdomarna fingo brätt över gärd-
planen bort till Isak Bergs huset, där det
fanns en stor sal. Golvet var där likasom
i stugan bestrött med sand och enns
och snart gick dansen med liv & lust
öfver tilljorna. Först dansade Brudgum-
nen en dans med bruden och snart be-
skarna fingo vara på gärd och myn vakt
sin sanna brida brädder. Men man
gjorde allt emellanåt sina små vridan-
gus från regeln och det brände äro till
att alla på samma ställe dansa med

bruden en dans. Musiken bestod av tre
stycken spelmått, som enligt gammalt
anvägigt spelade fiol och tamburin.

Vid solviken bjöds på kaffe och vete-
bröd, som man bakat i stora fornar.
och som gästerna hade med sig. Hela
tiden bjöds på fylla och allsmellanåt
fick man smaka på det, som kommit
i skogen. Händerna fingo i fortens några
opret. Så gick man på med dansen
till solens åttio på morgnen. Då
kvällen var och en blev till sitt igen
och man sov några timmar. Skolan
går på dagen samlat man igen.
Så förmiddag hade man andra dagen
med sig flera porters stek av får, kaka
och gris. Man satte sig till bords på

samma sätt som dagen förr. Förr lydde
på smörgåsbord därefter åt man stek
med potatis till och fick även av gästerna
redan gårdagen. Man hann smörgåst
åta ännu till förmiddagen på brölloret och
i bröllorets gårdar behövs man redan vara
på gillemat i fjorton år.

Fyll slut lydde på rekommendation och
man gick från bordet till sina stolar.
Var vackert väder och man kunde ännu
seken, rista parat ut, väva radmat
o. s. v. Så dansades natten lång i bröllorets
huset och ej förrän betecknad & brölloret man
något.

Fredag dagen gick alla i kyrkan.
När den hade nu slut tillkom de andra
brinnarna. Efter gudstjänsten lydde

på middag och som förning hade man
då medtagit gästbröd, skönlätt och
andra förtäringar. Därefter gick hela
natten och först på morgnens bröd man
upp.

Då fick varje gäst något med sig
hem till gillematen. De som av någon
anledning fått sitta hemma skulle
smått gåtens även de. Stora kasten
fick man också med sig. Den grände
man både och sågorna arbetade sig
noga att kasten bort husketterna som
de lura på brölloret till Prästbancen
i Gröndby.

Greve Skinnokrans.

Myrillas morfar berättade för
hennes, när hon var liten om greve
Skinnokrans och hans giftermål.

Gamla greve Skinnokrans hade en pojke
Myrill, som älskade honom. Denne
M. var emellertid mycket lik grevens
egna pojke, som han hade med sin
fru. Pojk och flickor voro ensamma,
och man kunde förvänta sig att de
skulle bli.

En dag var han i M. och ville
se honom. Han var liten, var gammal
och berömd. Denne fader ville dock
han skulle gifta sig med L. som
ständigt upprättade honom.

En gång talades jättarna och M. sig
att de skulle träffas vid den v. den
liden i en grotta. De märkte ej att en
luffare hörde på deras samtal. Han
skrev ett brev till greven och beräk-
nade det sammant med sin luffers.
Det bars in på en silverbricka, och
greven läste med spänst intresse.
Luffaren åtog sig att uppgjälla M. och
på den uträkna tiden kom L. till
grottan. Jättarna trodde honom vara
M. och talade om att han aldrig skulle
vilja gifva sig med L. Efter ett stund
avstod gift L. ut ur grottan. Där
mötte honom M. som såg att han
varit sammant med jättarna i grottan.
M. trog att han äro skogen och vill ej

3014

57

begj sig som hemme bodde.

Men han då inget sinnet att göra
att gifte sig med L. Vid bröllopet var
Emil M. Sjunder och endast han såg
hur hon hade ett vitt juster vid sina
änkelminnen. Det hade hon i sitt
vingslas och uttalade den sinnet att
han måtte bli begraven i sin brud-
dräkt. Det kraftigaste gifte spanna-
de emellertid på Lottens, och hon
blev endast besvoren.

Hon ställdes i närheten i Stiernubarn-
sarnas härliga på kyrkogårdens inner-
hörd under tiden att vad som gjor-
des under hennes.

En gång hade emellertid fått
se på att hon hade ett dyrbart

3014

58

berus krus krus på brödet. Det var
någonsting för honom och han flåsa.
Fingo de det kunde de som till smu-
rika. Om vatten reste han en stoge
mot värmens fötter. Men mycket
patt blev fast och han måste säga
stod mot den stödet brödet stod att på
nysk. Men en lyckat mot brödet
höggen valnade han till sin och reste
sig upp. Drängarna blev på fört berödet,
att han synligtvisen dog.

Utanför på kyrkogården gick all
och sågde sin flåsa. Då stötte han
något jämta sig i värmens. Han stötte
rätt in och hann komma vid sin.
Han svarte sin kroppa nu komma och
han kom till en stötking i skogen. Kommer

Då var han gån till dess graven dök.

Mauritz fick ett litet arv efter sin bortgång, så att han kunde hyra sig en våning på två rum. Han fick samman sina bekanta och lovade dem en överraskning. Då de inbjudna undrade vad överraskningen egentligen bestod i för närheten, svarade han dörrar till sitt rum, och utbrände hans filipp i föd sin smickelse.

"Dessa två så förtämliga" sade han till. - Var det sant? "jo. Det var mycket sant. Vagnstaden i Öst- eller Västerås."

Karl VI och Blenda.

Det var på den tiden, då dans-
kanna var mäktiga i Skåne. Fri-
den stod hård mellan Karl VI: s mäst
och många hvarannas under ledning
av Olof Björnsen.

Upp i Byrs bergst strax väster
från Skåne bodde en skogsvaktare,
som var gift med en utländsk var-
ber levande. Han dog tidigt från
sin dotter Blenda, som ärf sin
moders skötsel. Han följde sin fader
i skog och var en säker
jägare.

Karl VI hade sitt högkvarter på
Tralle-Sprung by. Han kom en gång

Skriv endast på denna sida!

från Blekinge, och fick, då se Blenda,
och under namnet Løjtnant Hark-
son gjorde sig kungen bekant
med henne.

Ola Björnson ville emellertid
ha Hietan, och Blenda fick honom
att tala om många av snappha-
rnarnas krigsytelser och hemligheter.
Dessa meddelade hon, och så sin
Løjtnant, och allsmåttast red hon
Fikk Frode-Ljungby med vittliga
papper i sin säck. I Gualova fers-
lings snappharnas lag på henne
men Ola Björnson släppte henne
fri igen. I fortsättningen red hon
då lätt smutligen tala om vad
hon visste.

Lå stod slaget vid Lund. Blenda
sod dit på sin vita häst och röste
sin löjtnant. Konungen hade seg-
rat med sin avdelning, och det
dröjde länge, innan han kom till
kungsdödsbädd igen. Då ropade man
med en: "Kungen kommer, kungen
kommer!" Då såg han, att det var
han. Han fröddes i att den svenske
konungen kunde vara så förvånad
och med sin lyub bort.

Lå kom Blenda hem och be-
rättade för sin fader, vad han varit
med om. Sedan läste han in sig
och ville i tala med någon.

Konungen kom snart rym till
fiskebänk för att tala med henne.

3014

63

Fick en brygga vilto havg. Sjuna för
honon, men så fick han be-
svare in till henne och han första-
rade, att han skulle lämna. Men
ges honna är henne.

Hvarstanna först, och Ola
Björnson satte ett på, stegvaktarans
stuga, sedan han hade bort Blenda
Hermes fader inrekräddes, och man
kunde även, att han skulle fått stappa
livet till. Konungen gick i två dagar
på Grotte Ljungby och ropade: "Ola
Blenda, Ola Blenda!"

Under tiden satt B. fänges i
en grotta på Rysberget. Han blev enliten
tid igång och måste vända sig till
Björnsons mor i Lilla Olsjö. Han var

en gudfruktig kvinna, och Blenda
sändt av henne mycket gott.

På en dag Cla Wjörns son trängdes
i Hope, som kungens dotter. Han hade
då tvingats att förlovat sig med en
prinsessa, men när han såg Blenda
ville han byta sin förlovnings. B.
ansåg det emellertid vara, rent möj-
ligt bliva Sveriges drottning men sade
"jag skall aldrig glömma det för min
förning. Part II svarade: "jag skall aldrig
glömma min första kärlek."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3014

af